

Insats

våldsbejakande extremism - reflektionsövningar

från "Våldsbejakande extremism - ett utbildningsmaterial för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna"

December 2020

Innan du använder presentationen

Ladda ner här:

<https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/vald-och-brott/valdsbejakande-extremism/>

”Våldsbejakande extremism - ett utbildningsmaterial för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna”

”Våldsbejakande extremism - stöd för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna”

Definition

Barn och unga vuxna

Med *barn* avses varje människa under 18 år, enligt FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.

Motsvarande definition av barn återfinns i 1 kap. 2 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Med *unga vuxna* avses i detta material individer i åldern 18-25 år.

Innan du börjar - reflektion

Är det något som skiljer våldsbejakande extremism från andra destruktiva miljöer?

Tycker du att det är skillnad på att utreda barn och unga vuxna när det gäller det här området jämfört med exempelvis missbruk, kriminalitet, familjeproblem, svårigheter i skolan med mera? Vad är det i så fall?

Skriv gärna ned dina uppfattningar och ha dem som stöd när du arbetar med övningarna.

Insats

Service eller bistånd

Socialtjänsten kan ge behovsprövade insatser och insatser i form av service. Behovsprövade insatser kan ges i såväl öppna former som i form av vård utanför hemmet, både enligt SoL och enligt LVU.

För att insatser ska kunna ges i form av service, det vill säga utan att man behöver utreda, bedöma och besluta, ska insatsen vara fast utformad och likadan oberoende av vem som får insatsen. Insatser i form av service kan vara information och stöd som till exempel rådgivning eller föräldrautbildningar.

Hur ser det ut i din kommun?

- Vilka insatser i form av service kan ni erbjuda idag?
- Vilka biståndsinsatser kan ni erbjuda?
- Du möter en 16-åring som vill lämna en extremistmiljö, vilka insatser kan bli aktuella?

Behovsprövade insatser - kontaktperson

I 3 kap. 6 b § SoL finns bestämmelser om kontaktperson, kontaktfamilj och särskilt kvalificerad kontaktperson.

Klicka på länken och läs mer om kontaktperson på sidan 122:
[Utreda barn och unga. Handbok om socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen \(2015\)](#)

Reflektion:

Hur kan en kontaktperson eller kontaktfamilj vara till hjälp när det gäller barn och unga vuxna som riskerar att radikaliseras?

Hur ser det ut i din kommun?

- Finns det stödmaterial till kontaktperson eller kontaktfamilj, när det gäller området våldsbejakande extremism?

Behovsprövade insatser - vård utanför hemmet

En utredning kan visa att barnet kan ha behov av vård utanför hemmet. Det kan vara i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende, HVB eller stödboende.

Insatser inom socialtjänsten för barn och unga ska i första hand ges i frivilliga former med stöd av socialtjänstlagen. Det är först när detta inte är möjligt som LVU kan tillämpas.

Reflektion:

Hur kan vård utanför hemmet vara till hjälp när det gäller barn och unga vuxna som riskerar att radikaliseras? Eller kan det vara ett hinder eller en risk för barnets utveckling med vård utanför hemmet?

Service – råd och stöd till närstående

Stärka nätverk

Det kan handla om att få någon att tala med för råd och vägledning eller att till exempel få dela erfarenheter med andra som är eller har varit i samma situation.

Stöd till föräldrar och närstående

Många kommuner erbjuder föräldrastöd till exempel på temat att vara förälder till tonåring.

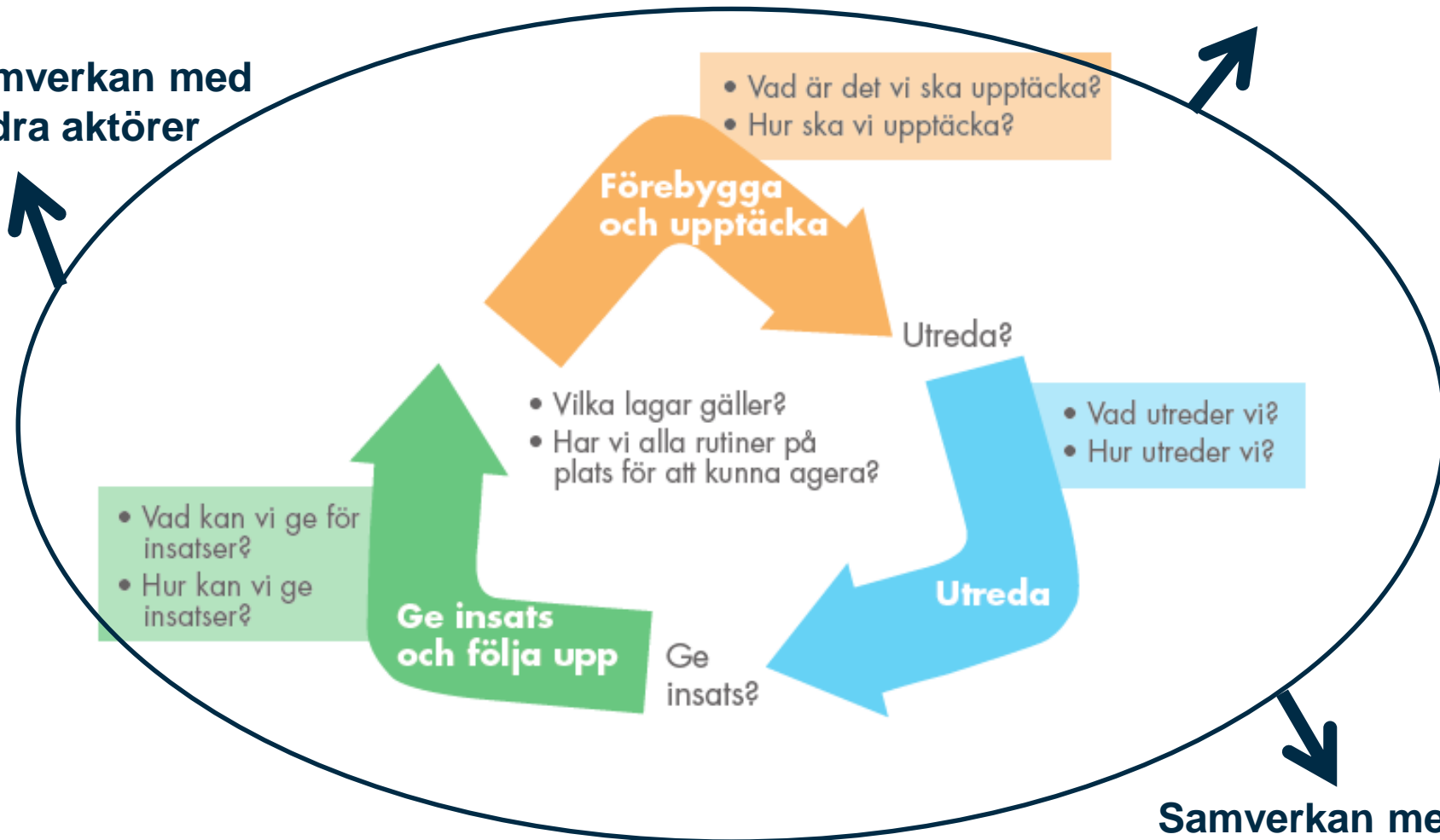
Hur ser det ut i din kommun?

- Hur arbetar ni med stöd till närstående i din kommun?
- Har ni verksamhet för hela familjer, enbart mödrar, enbart fäder?
- Inom vilka områden: missbruk, kriminalitet, våld?

Samverka i alla steg

Samverkan med andra aktörer

Samverkan med andra aktörer

Insatser i samverkan – sociala insatsgrupper

Sociala insatsgrupper är en modell för hur socialtjänsten, polisen, skolan och andra berörda myndigheter och aktörer kan samverka för att förhindra att unga utvecklar en kriminell livsstil.

Modellen med sociala insatsgrupper bygger på att den enskilde har samtyckt till att sekretessbelagda uppgifter lämnas mellan aktörer som ska samverka.

Hur ser det ut i din kommun?

- Arbetar ni med sociala insatsgrupper som modell för samverkan i din kommun? Vilka åldrar är aktuella för insatsgrupperna?
- Arbetar ni med SSP (samverkan skola, socialtjänst och polis)?
- Vilka tar initiativet?
- Har ni tydlig rollfördelning mellan samverkansparterna?
- Finns alla rutiner på plats?
- Vem följer upp de individer som har fått insatser i din kommun?

Att vilja lämna våldsbejakande extremism

Orsakerna till att en person lämnar en extremistmiljö är lika komplexa som anledningen till varför de en gång drogs in.

Det kan bero på att gruppen inte längre uppfyller behoven i den unges tillvaro, att priset för att vara med blir för högt i form av till exempel påtryckningar, hot och våld. Det kan handla om besvikelse på ledare och vänner i gruppen.

Det kan också röra sig om samhällsförändringar som gör att organisationen inte har samma attraktionskraft som förut.

Hur ser det ut i din kommun?

- Hur kan socialtjänsten stödja ett barn eller en ung vuxen som vill lämna våldsbejakande extremism?
- Vilka behöver socialtjänsten samverka med?
- Har kommunen någon gemensam handlingsplan med andra myndigheter för stöd till de som vill lämna?

Om en enskild vill byta kommun?

Våld och hot kan göra att en person vill bryta en destruktiv livsstil och lämna en extremistisk miljö. Det kan finnas behov av att byta bostadsort.

I socialtjänstlagen finns bestämmelser om att söka insatser i en annan kommun: En person som på eget initiativ önskar flytta till en annan kommun får ansöka om insatser i den önskade kommunen om han eller hon på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till en annan kommun, men inte kan göra det utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas (2 a kap. 8 § punkten 2 SoL).

Klicka på och läs mer om överflyttning av ärende, sidan 126:
[Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten \(2015\)](#)

Hur ser det ut i din kommun?

- Har ni erfarenhet av individer som velat lämna våldsbejakande extremism eller grov kriminalitet? Har någon behövt byta kommun?
- Vilka framgångsfaktorer har ni identifierat i arbetet med individer som vill lämna destruktiva miljöer?
- Vilka svårigheter har ni identifierat?

Vad händer nu?

- Hur arbetar vi i vår kommun med att **ge insatser** när det gäller våldsbejakande extremism?
- Vem gör vad?
- Hur ska vi göra det?
- När ska vi göra det?

**Mer information finns på:
<https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/vald-och-brott/valdsbejakande-extremism/>**